

meer voor de hand. Dit wereldwijde mandje van circa 2500 aandelen steeg in 2016 met 5,6 procent in waarde, exclusief dividend. De *total return* variant (inclusief herbelegd dividend) van deze index steeg met ruim 8 procent. In dollar. Rekenen we dit om naar euro, dan bedroeg het rendement bijna 12 procent!

Uit deze vergelijkingen blijkt dat het veel uitmaakt welke index we als benchmark nemen. Kies in ieder geval voor een *total return* index. Veel indices noteren bovendien in Amerikaanse dollar en zullen omgerekend moeten worden naar de Europese thuismunt om een zinvolle graadmeter te kunnen bieden.

WELKE INDEX ALS GRAADMETER?

Een index geeft de gemiddelde waardeontwikkeling weer van een aantal van de belangrijkste aandelen (of obligaties of grondstoffen) op een bepaalde beleggingsmarkt. Er zijn wereldwijd duizenden indices, al zullen de meeste beleggers er hooguit enkele tientallen kennen. Er zijn regionale indices, zoals de Eurostoxx 50, nationale zoals de AEX, de Britse FTSE 100 en de Duitse DAX, en sectorindices die een mandje met bijvoorbeeld energiebedrijven volgen.

Welke index is een goede benchmark? Iemand die een internationaal gespreide aandelenportefeuille langs de meetlat wil leggen, zou de eerder genoemde MSCI All Country World-index kunnen nemen. Anders dan de bekendere MSCI World bevat deze ook aandelen uit opkomende markten. Voor beleggers die enkel in Europa beleggen zou de Eurostoxx 50 een mogelijkheid

zijn en een puur Nederlandse aandelenportefeuille zou naast de AEX kunnen worden gelegd. Beleggers in Amerika zullen uitkomen bij de brede S&P 500. Wordt er ook in obligaties belegd, dan zou ook een obligatie-index als benchmark meegenomen kunnen worden.

Een portefeuille met verschillende beleggingscategorieën leidt op deze manier al snel tot een ingewikkelde combinatie van indices als benchmark. Voor beleggers in beleggingsfondsen zal dat herkenbaar zijn. Deze fondsen hebben een eigen benchmark als prestatie maatstaf en soms kan die knap ingewikkeld worden. De beheerders willen niet het risico lopen dat de benchmark slecht aansluit op hun beleggingsuniversum en dat daardoor ondermaats wordt gepresteerd. De belangen zijn groot: institutionele klanten ruilen actief beleggende fondsen die over een langere periode ondermaats presteren zonder veel pardon in voor concurrerende fondsen.

Ook voor particulieren in een actief beleggend fonds is zo'n benchmark een lakmoesproef. Waarschijnlijk zijn zij bij structurele underperformance beter af met een indexfonds dat wel het gemiddelde marktrendement weet te bereiken (na aftrek van lage kosten).

EENVOUD EN CONSISTENTIE

Terug naar de eigen beleggingsportefeuille. Voor de meeste particulieren die via een benchmark hun beleggingsprestatie objectief hopen te kunnen toetsen, geldt dat eenvoud loont. Een wereldwijde aandelenindex als benchmark, eventueel naar rato aangevuld met een wereldwijde obligatie-index als er ook veel in obligaties wordt belegd, is doorgaans een goede keuze.

Het is van belang om de gekozen benchmark consistent door de jaren heen te gebruiken. Alleen dan kan een beleggingsstrategie zinvol worden getoetst.

Een aandelenbelegger die bijvoorbeeld de laatste zeven jaar flink onder het rendement van een wereldwijd aandelenmandje is gebleven zou zich kunnen afvragen of hij niet te risicomijdend of te lokaal (alles in Nederland of Europa) belegt. Dat kan in sommige jaren wellicht hogere rendementen opleveren – nationale beurzen en markten kunnen outperformen – maar als op de lange termijn blijkt dat de wereldwijde benchmark beter heeft gepresteerd, is dat wellicht reden de beleggingsstrategie nog eens tegen het licht te houden.

TIP

voor de thuisbelegger

Met een benchmark kunt u uw beleggingsstrategie testen. Maar ook een beleggingsplan – is het rendement voldoende? – kan worden bewaakt.

REKENRENDEMENT

Een benchmark hoeft niet per se een beursindex te zijn. Een belegger kan ook uitgaan van het rendement dat hij op de lange termijn nodig heeft om een bepaald eindkapitaal na 10 of 20 jaar te bereiken. Blijft het behaalde rendement bijvoorbeeld vijf jaar onder het rekenrendement in zo'n beleggingsplan, dan zouden de bakens iets kunnen worden verzet. Bijvoorbeeld door geld bij te storten.

Segmenten van een beleggingsportefeuille kunnen ook onderling worden vergeleken. Dit kan zonder veel rekenwerk. Neem bijvoorbeeld een wereldwijd aandelenindexfonds in uw portefeuille op en gebruik het rendement op de lange termijn daarvan als ijkpunt. Vergelijk dit met het totale portefeuillerendement, met andere beleggingen (bijvoorbeeld een obligatiefonds of een actief beleggingsfonds) of simpelweg de spaarrekening. Op die manier wordt op de lange termijn inzichtelijk wat het nemen van extra beleggingsrisico in de praktijk oplevert en hoe goed uw totale beleggingsportefeuille presteert. Dat kan verrassende inzichten opleveren.

EEN
BENCHMARK
HOEFT NIET
PER SE EEN
BEURSINDEX
TE ZIJN

